

Per Moritz Stenborg

Nu te teme de întuneric

Traducere din limba suedeză și note de
Isabella Prodan

Într-un colț prăfuit și uitat de lume, o mașină era oprită sub un copac. Gunhild Öst, proprietara de drept a Saab-ului, începuse să verifice hambarele. Se întâmpla într-o după-amiază din primăvara aceea frumoasă, dar înșelătoare. Gunhild știa ce urmează. De la atâta zăpadă, firește că pâraiele și râurile aveau să reverse.

Ferma cu hambarele din jur aparținea familiei Öst de câteva sute de ani. Gunhild înainta prin omăt, pe pământul moștenit, pentru a se asigura că acoperișurile nu cedaseră sub greutatea zăpezilor din acea iarnă. Țurțurii atârnav de streșini ca stalactitele.

Avea 68 de ani. Locuise toată viața în Silvernäs și credea că văzuse cam tot ce-i e dat omului să vadă. Asta avea să se schimbe în curând.

Lumina a devenit gălbuie pe măsură ce se lăsa seara. Totul părea normal. Când a ocolit hambarul cel mai îndepărtat însă, Gunhild a dat peste ceva neobișnuit. Lângă piatra de la colțul peretelui stăteau aliniați câțiva pari, lăsați acolo de când construiseră gardul. Pe cel mai înalt era înfiptă o mână, o mână de om ce părea să salute, chiar de acolo, din vârful.

I

1.

Pământul era în continuare înghețat, dar de pe acoperișuri picura apă și pâraiele vuiiau. Probabil că Râul Negru avea să iasă curând din matcă.

Era anotimpul care-i plăcea cel mai puțin. Nu înțelegea de ce trebuia să ai un anotimp preferat — oricum treci prin toate, vrei, nu vrei —, dar primăvara nu era pentru el. Adică nu era preferata lui. Doar fleșcăială, capricii și toată isteria asta a înmuguririi și trezirii la viață.

Parbrizul era albicios pe margini; un început de cataractă. Pe exteriorul geamului se târau musculițe negre.

Erland Hjort, zis Cerbu, a mai stat în mașină doar jumătate de minut; atât i-a permis simțul datoriei. Asculta muzica lui Alf Robertson la casetofonul din mașină, un Volvo 164 de culoare galben-panama.

Nu prea înțelegea el ce era acela galben-panama, dar așa îi descriseseră culoarea mașinii când și-o luase, nou-nouță și scumpă, cu 14 ani în urmă. Era prima lui mașină și, spre deosebire de alții, care-și cumpărau mereu alta nouă, iar în prezent conduceau modele 760 sau 360, el rămăsese la 164.

La naiba, măcar de-ar fi fost și Wiklund!

Cerbu a tras adânc aer în piept, și-a încheiat geaca de piele, a închis portiera și s-a îndreptat spre fermă, să dea jos pe cineva care se spânzurase.

*
* *

Arild Johansson sunase la poliția din Silvernäs vorbind pe un ton ciudat, care părea să vină de departe. De parcă s-ar fi aflat pe fundul unui lac înghețat. Îi răspunsese Erland Hjort. Era singur la birou, pentru că agentul Wiklund intrase în medical din cauza unei accidentări.

Johansson locuia la ferma Ramses de 10 ani. Crescuse acolo ca fiu adoptiv, iar prin 1972 se mutase înapoi. În vechea casă de alături locuia fiica sa, Vanja, tot de atâta timp. Pentru că nu știa ce era cu ea, Arild se decisese în cele din urmă s-o caute și la mansardă. Un spațiu înalt și neizolat, cu o grindă solidă sub coama acoperișului. Acolo o găsisese.

Cerbu a urcat panta spre fermă. Aceasta se afla pe un deal abrupt și stâncos, casa principală fiind flancată în stânga de cea veche, iar în dreapta, de mai multe magazine.

S-a oprit sus, în curte. Liniște totală și pustiu. Sunetul gheții care crăpa ajungea până la el, chiar dacă râul era departe. Casa veche părea să emane o tristețe care venea dinspre mansardă, de sub țigle. Poate că Arild Johansson se retrăsese deja la el în casă.

Cerbu a avut o ezitare de moment. Să meargă mai întâi să vadă ce face vechiul său prieten? Conform procedurii, lui i se cerea să confirme decesul.

Bucătăria Vanjei Johansson arăta ca de obicei. Pe masă, o ceașcă de cafea, neatinsă. Un copoi din rasa

Hamilton îl privea din calendarul de pe perete. A simțit o adiere înghețată pe la ceafă. Venea de sus, iar odată cu frigul ajungea până la el și vuietul. A urcat la etaj, unde se afla dormitorul Vanjei. Ușa de lemn de la scara care ducea la mansardă era deschisă, la fel și trapa de sus. Vântul se tânguia prin deschizătura pătrată. Printr-o țigă crăpată, Cerbu putea zări cerul.

Stomacul i s-a zvârcolit ca un cuib de șerpi. Scara spre mansardă era abruptă; a urcat pe ea înainte să apuce să se răzgândească. Sus era un ger aproape palpabil, de parcă frigul rămăsese blocat acolo și se tot îngroșase. Vântul şuiera printre scânduri. Vanja Johansson atârna de o frânghie albastră legată de grindă. Avea pielea albă, iar trupul ei era atât de drept și de țeapăn încât părea că o forță invizibilă încerca s-o tragă spre pământ. Rochia avea pete roz, iar albul ochilor era ca laptele rânced. Cât pe ce să se prelingă pe chipul schimonosit. Pe podea erau fecale și o scară de aluminiu.

Erland Hjort a auzit un zgomot și s-a uitat în curte, pe fereastra în formă de semilună. Sosise ambulanța.

*
* *

Pe Arild Johansson l-a găsit în fotoliu, cu un pahar de vodcă în mână, sub o pereche de coarne cu 17 ramificații. Ochii îi erau morți, deși el era, fără îndoială, în viață. Au clipit spre sticlă doar când Cerbu a urcat scările.

Cerbu și-a luat un pahar, știa exact unde se aflau, din locul unde știa că le ține Arild și și-a turnat de băut. S-a așezat într-un fotoliu. Era o încăpere mare și deschisă, la capătul scării din centrul casei. Pe dușumea erau piei de

ren, pe pereți, coarne, iar în șemineu, un jar ce stătea să se stingă.

— Mai știi când am vâslit pe Kaitum în sus? a întrebat Arild. Și-am campat pe stâncă. Chiar lângă râu. Lipanii săreau în lumina lunii. Și stelele...

— Acu' mai bine de 20 de ani.

Arild a mormăit ceva și a ridicat privirea spre tavan, cu ochi sticloși ca gheața.

— E lună plină la noapte, a zis el.

Cerbu a sorbit din pahar.

— Canoea e tot în șopron, la râu.

Încăperea s-a cufundat o clipă în tăcere. Afară, personalul medical își vedea de treabă.

— Și zici c-ai găsit-o puțin după ora 22?

Arild Johansson stătea nemișcat, atât de prăbușit cum Cerbu nu-l mai văzuse. În mod normal, lăsa impresia că este mai înalt decât în realitate. Avea mâini vânjoase și aspre, o coamă de păr bogată și mustață, iar la gât purta un colț de lup pe un șnur de piele.

— La naiba. N-o văzusem de... două zile.

— Mă gândesc că vă vedeți zilnic.

— Da, mă rog, poate nu chiar în fiecare zi. Nu era ca și cum ne vizitam. Dar ne vedeam.

— Nu mai lucra la magazinul din sat?

— Trebuia să înceapă un serviciu nou. La fabrica de cherestea, muncă de birou.

— Ai văzut ceva ciudat la ea în ultima vreme?

— Nu. Nimic.

Îi tremura vocea. Apoi a oftat adânc.

— Auzi, Erland, trebuie să te rog ceva.

Nu era în firea lui Arild să ceară ajutor, s-a gândit Cerbu.

— Ce e?

— Nu pot să... știi tu.

Cerbu a dat din cap, aprobator.

— Anna Karjala? a întrebat el.

— Poți să-i zici tu?

Cerbu a dat iar din cap și a dat pe gât vodca. S-a uitat la marele vânător, care părea ușurat că a scăpat de o asemenea povară.

— Chiar n-ai bănuیت nimic...?

Arild Johansson s-a uitat țintă la polițist.

— Absolut nimic, a spus el.

*

* *

Erland Hjort a coborât dealul și treptele de piatră năpădite de buruieni. Nu urcase cu mașina până în curte, ci o parcase jos, lângă abatorul de la stradă. S-a așezat la volan, a oftat adânc și și-a dat geaca jos. Muzica s-a auzit iar, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat între timp, iar mașina a pornit la vale.

A traversat podul care se întindea peste sloiurile de gheață de pe Râul Negru. A lăsat în urmă șopronul lui Ersson, unde canoea de mahon zăcea ca o relicvă, îndreptându-se spre centrul localității Silvernäs. Casele și magazinele treceau pe lângă el ca niște decoruri potemkiene. Cel puțin așa le percepea Cerbu. Lumea era, în orice caz, altfel decât de obicei. Doar fațade și decoruri.

În fața clubului de la Școala de Sud era o gașcă de tipi cu păr lung. La cinema rula *Primul sânge*. Ultima dată când fusese cu Bodil la cinema văzuseră un film polițist, *Crimă în plină zi*. A ocolit benzinăria Esso, a

cotit pe Midvintergatan și a parcat în curtea căminului Silvergården.

Tocmai terminaseră de mâncat clătitele de cartofi cu carne de porc, iar mama lui stătea la fereastră în camera ei. Avea vedere către Svartågrillen, nu spre lac, ca vecinii ei de cealaltă parte a coridorului.

— Erik, a zis ea, întorcându-se către el.

— Sunt eu, Erland.

Stătea în picioare de parcă era pe punctul să plece, deși abia sosise. *De ce venise aici? Ca să nu se mai gândească la fața schimonosită a Vanjei...?*

— Erland, *normal*. Vino și așază-te. Să te văd mai bine.

S-a apropiat puțin și s-a sprijinit de o comodă pe care o știa din sufrageria în care copilărise.

Părul ei rar îi înconjura capul ca o aureolă.

— A fost bună mâncarea?

— Ce mâncare... a zis ea, pe un ton ascuțit, ca în filmele vechi. Nu-mi dau niciodată de mâncare aici.

— Atunci, cafeaua.

— Cafeaua?

— Cafea îți dau?

A început să scuture, confuză, din cap. Cerbu s-a aplecat și i-a pus o mână pe umărul ascuțit, care l-a dus cu gândul la craniile de pe peretele lui Arild Johansson.

— Ai băut, Erik?

— Erland.

A strâns din dinți.

— Eu sunt Erland. Erik e mort.

Femeia a început să scuture iar din cap.

— Bine, mamă. Nu contează. Am venit doar să văd ce faci.

A sărutat-o pe frunte, la plecare.

Erik Hjort decedase într-o după-amiază în timp ce se uita la televizor, la *Lasse-Maja*, un film din 1941. Se întâmplase aproape fără niciun avertisment, în apartamentul din Silvernäs al părinților.

Era un apartament pe care-l închiriaseră la bătrânețe, iar Erland, singurul lor copil, crescuse într-o căsuță de lemn din Svartmora. Acum el locuia într-o vilă, înaintând astfel pe scara socială pe care neamul său o urca încet-încet. Erik Hjort își petrecuse primii ani de viață într-o colibă finlandeză din inima pădurii. Perioada aceea din coliba plină de fum fusese, probabil, unul dintre motivele pentru care tatăl său își pierduse atât de brusc capacitatea pulmonară.

Cerbu a trecut prin mirosul greu de slănină prăjită ce venea din sala de mese și s-a dus la mașină. A condus spre nord, spre marginea satului, unde locuia Anna Karjala.

2.

Cuvintele „excizie” și „incizie” veneau din latinescul *caedere*, „a tăia”. Acesta putea fi tradus și prin „a ucide” sau „a executa”. În medicină erau termeni din chirurgia cutanată; de exemplu, când se îndepărta o bucată de piele sau un nodul, în condiții controlate.

Bodil Hjort știa exact ce face. Era o persoană care știa aproape întotdeauna ce face, chiar și când părea că nu știe. Avea tot ce-i trebuia. Pensete, bisturiu, foarfecă și marker. Mai întâi a trasat o linie în jurul petei; arăta ca un ochi mic. Apoi a prins brațul lui Norberg și a introdus acul pentru anestezie sub „ochi”, în umăr.

Norberg se prefăcea că nu simte nimic, dar ea îi putea mirosi neliniștea. Corpul lui de 67 de ani emana anxietate și frică.

A apropiat lama de zona de incizie, *ochiul*, și a îndepărtat bucăți de piele fără să ridice bisturiul nici măcar o dată. Norberg a început să plângă. La sfârșit, folosind penseta, a pus fragmentul de piele într-un bol rotund.

— Vă sun eu când sosesc rezultatele de la Spitalul Universitar.

Afară erau sub zero grade, dar ea a deschis geamul larg. Clinica era aproape de apă. S-a așezat la fereastră, deși nu avea pe ea decât uniforma de asistentă, și s-a lăsat răcorită de vântul care spulbera zăpada în toate direcțiile, deasupra lacului.

Nu mirosul de sânge o deranja. Cu acela era obișnuită. Ci acel miros apăsător de anxietate, de boală, *de ceva ce nu era în regulă*, care-i pătrundea în nări și-i cobora în gât.

Se mai încălzise afară. Gheața începuse să se topească. Încă puțin și făcea 37 de ani. Bărbatul ei era născut în ziua în care se încheiase Al Doilea Război Mondial, lucru pe care îi plăcea să-l menționeze. Era cu un an mai mare ca ea. Povestea lor era destul de banală. Anormal de normală, dacă te gândeai. Ceea ce Bodil prefera să nu facă. Aveau un fiu și o fiică. Avuseseră chiar și-un câine, un labrador pe nume Zorba.

A închis fereastra și s-a dus în camera de relaxare, să-și facă un ceai.

*
* *

Casa fusese construită în 1926. Era destul de izolată, la marginea unei păduri întunecate. Casele erau mai răsfirate aici, la aproximativ cinci kilometri de Silvernäs, spre ținutul finlandez. Era o locuință simplă, cu două etaje, o anexă și câmpuri năpădite de vegetație, în spate.

Înainte, aici locuise Alf Lind, despre care Cerbu nu știa mai nimic, în afară de nume. Acum, stătea Anna Karjala Johansson. Sora mai mică a Vanjei și, prin urmare,

singurul copil care-i mai rămăsese lui Arild. Locuia aici de câțiva ani, deși el nu știa exact de când și nici nu mai fusese vreodată prin zonă.

Nu prea avusese de-a face cu cele două surori. Pe tatăl lor îl știa de mic, îl învățase să pronunțe diverse cuvinte, ca „năzbâtie“. Arild era mai mare, dar nu știa suedeza când ajunsese la familia Johansson ca refugiat de război, pe când era doar un copil. Mai târziu, pe când Erland Hjort era adolescent și Arild, un tânăr în toată firea, porniseră în diverse expediții împreună, așa cum le numeau ei. Plecau cu canoa și pescuiau pe Kaitum în sus și făcuseră drumeții montane în Helags.

Pe atunci, Arild și fetele locuiau în Storlofors, într-o vale de cealaltă parte a muntelui. Când părinții adoptivi Johansson au devenit prea bătrâni pentru a mai sta la fermă, Arild și Vanja se mutaseră acolo. Anna Karjala probabil că mai hoinărise puțin până să se stabilească aici. În vechea casă a lui Alf Lind, din 1926.

După ce Arild s-a mutat înapoi la ferma Ramses, ei doi s-au văzut din ce în ce mai rar. N-au mai existat alte expediții.

Deasupra vârfurilor de molid, cerul se întindea ca o placă de plexiglas veche și zgâriată, blocând lumina soarelui. Cerbu stătea în Volvo-ul lui 164, făcându-și curaj să dea ochii cu cealaltă soră. Nici că se putea mai rău, s-a gândit el. Ziua aceea era un coșmar, nici mai mult, nici mai puțin.

Trecuse un minut? Două? Era semn de ghinion că zăbovea acolo. Știa că ea era înăuntrul. Poate că bănuia deja că era ceva în neregulă! Asta i-ar fi făcut lui misiunea mai ușoară.